

- الخامسة؛ علامه حائری مازندرانی، محمد صالح بن فضل الله (۱۲۹۷-
۱۳۹۱)
۱۳- شرح دیوان المتنبی؛ ابن محمد بن عبدالمجلیب غازی
۱۴- دیوان متنبی (منتخب)؛ عبدالرزاق
۱۵- تقریر دیوان حماسه و دیوان متنبی
۱۶- دیوان متنبی (منتخب)
۱۷- شرح دیوان المتنبی (۸ عنوان)
۱۸- شرح قصیده المتنبی
۱۹- شرح مشکلات اشعار متنبی

به امام مهدی، مدح ابراهیم خان لار، مقاله دوم: در آفرینش
حضرت آدم، مقاله سوم: در فضیلت بنی آدم، مقاله پنجم در
اردکان اسلام، مقاله ششم در یافتن دوست؛ خط: نستعلیق، بی کا،
بی تا؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ جلد: تیماج قهوه ای، ۲۹ گک،
۱۴ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۰/۵سم [ف: ۴-۱۹۳۰]

← دیوان المتنبی ← المختار من دیوان المتنبی

● دیوان المتنبی / شعر اعری

d.-ul mutannabī

متنبی، احمد بن حسین، ۳۰۳ - ۳۵۴ قمری

motanabbī, ahmad ebn-e hoseyn (916 - 966)

مجموعه اشعاری را در موضوعات مختلف از جمله وصف و
مدح امیران و شاهان سرود که به حدود شش هزار بیت بالغ
می شود، ترتیب اشعار به صورت الفبایی حروف قافیه هاست و از
آن روزگار، تا حال شهرت بسیاری پیدا کرد و شروح فراوانی
بدان نوشته شده است.

آغاز: ابلی الهوی اسفا یوم النوی بدنی xx و فرق الهجرین الجفن
والوسن

چاپ: در شهرهای هندوستان و مصر و بیروت و اروپا چاپ
گردیده؛ بمبئی، سنگی، ۱۳۰۲ق، وزیری، ۲۷۰ص؛ بی ناشر،
۱۲۸۳ق، رقی، ۲۹۲ص

[کشف الظنون ۸۰۹/۱، الذریعة ۹۵۸/۹ و ۹/۴۴/۱ و ۹۸۵، معجم المطبوعات
۱۶۱۵/۲ - ۱۶۱۷، مکتبه امیرالمؤمنین ۴۸۹/۲، مجمع علمی العراقی ۲۸۱/۲ -
۲۹۱؛ الاوقاف العامة موصل ۵۱/۲ و ۱۰۷/۴]

شرح و حواشی:

- ۱- الفسر = شرح دیوان المتنبی؛ ابن جنی، عثمان بن جنی (۳۰۰-۳۹۲)
- ۲- شرح دیوان المتنبی؛ ربیع، علی بن عیسی (۳۲۸-۴۲۰)
- ۳- شرح دیوان المتنبی؛ ابوالعلاء معری، احمد بن عبدالله (۳۶۳-۴۴۹)
- ۴- شرح دیوان المتنبی = شرح دیوان متنبی؛ واحدی، علی بن احمد (۴۶۸-)
- ۵- حاشیه علی دیوان المتنبی؛ کندی، زید بن حسن (۵۲۰-۶۱۳)
- ۶- التیان فی شرح الدیوان = شرح دیوان متنبی؛ عکبری، عبدالله بن حسین (۵۳۸-۶۱۶)
- ۷- شرح دیوان المتنبی؛ مهلبی، احمد بن علی (۵۶۷-۶۴۴)
- ۸- شرح ابیات متنبی؛ علوی حسینی، مظفر بن فضل (۶۵۶-)
- ۹- تخطئة المتنبی و بیان سرقتی فی معانی لامیتة؛ علوی حسینی، مظفر بن فضل (۶۵۶-)
- ۱۰- محبی شرح دیوان متنبی = شرح دیوان متنبی؛ انصاری، محمد ابراهیم بن محمد مدین الله (۱۳-)
- ۱۱- شرح دیوان المتنبی؛ برقوقی، عبدالرحمن بن عبدالرحمن (۱۲۹۳-۱۳۶۳)
- ۱۲- تخمیس دلیة المتنبی و الحماسة اللامیة للمعری = الطوسیة

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۸

نسخه اصل: لاله لی ش ۱۷۶۲؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۴۸۳ق؛
۲۳۳گ، ۱۴ سطر [فیلمها ف: ۱-۳۲۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۲۵-ف

نسخه اصل: مدرسه نواب ش ۸؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۵۲۲ق
[فیلمها ف: ۱-۳۲۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۸۲

آغاز: بای من وددته فافتر قنا xx و قضی الله بعد ذاک اجتماعا؛
انجام: یقول الشیخ الامام العالم الفاضل مهذب الدین شرف القرا
فخر النحاة ابوسعید سعدالله بن غنایم بن علی بن قانت المقری
النحوی الحموی سمع علی الشیخ الامام الاجل الاوحد الفاضل
صفی الدین شرف الاسلام فخر العلما ابوالفضل اسمعیل بن عبدالله
بن هبة الله بن قارون السعدی الشافعی عمره الله و بارک فیہ جمیع
دیوان المتنبی بقراه ابی طالب بن یحیی بن ابی طالب الرحبی
واصله هذا ینظر فیہ قرآه علم و درایة و مسآلة و مباحثات.

حاوی قصاید؛ خط: نسخ، کا: صفی الدین قارون الکتاب رحمه
الله تعالی، تا: ۵۹۶ق؛ مهر و اسم چند نفر صفحه مرقوم است:
«یقول الشیخ الامام العالم الفاضل مهذب الدین شرف القرا فخر
النحاة ابوسعید سعدالله بن غنایم بن علی بن قانت المقری النحوی
الحموی سمع علی الشیخ الامام الاجل الاوحد الفاضل صفی
الدین شرف الاسلام فخر العلما ابوالفضل اسمعیل بن عبدالله بن
هبة الله بن قارون السعدی الشافعی عمره الله و بارک فیہ جمیع
دیوان المتنبی بقراه ابی طالب بن یحیی بن ابی طالب الرحبی
واصله هذا ینظر فیہ قرآه علم و درایة و مسآلة و مباحثات»؛ کاغذ:
نیاتی، ۲۲۷گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۲۲/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲-۲۲۴]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۳۴۵

آغاز: بسمله، ولدابی الطیب احمد بن الحسن المتنبی؛ انجام: و قد
فارت دارک و اصطفکا کا هذا اخر ... سنه سبع و تسعین و خمس
مائه ... امین رب العالمین
خط: نسخ، کا: محمد بن احمد، تا: ۵۹۷ق، جا: قومس مصر
[القبائی: ۲۶۶]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۴۰۸

منتخب اشعار؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۶ [القبائی: ۳۰]

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد پانزدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276253

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

ixtīyār-u šī'r-il mutannabī

متنبی، احمد بن حسين، ۳۰۳ - ۳۵۴ قمری
motanabbī, ahmad ebn-e hoseyn (916 - 966)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۴۰۸

آغاز: قال ابوطيب احمد بن الحسين بن الحسن المتنبی؛ انجاء؛ و لا یرصدق قوما فی الذی زعمو ... و صلوته علی النبی محمد و آله سلم تسلیما
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۶؛ ۱۴ سطر (۱۵×۱۱)، اندازه: ۱۹×۱۴ [رایانه]

● اختیار الصلاة / فقه / فارسی

extīyār-os-salāt

حسینی هروی، حسین بن غیاث الدین، - ۹۲۸ قمری
hoseynī heravī, hoseyn ebn-e qīyās-od-dīn (- 1522)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۱۹۲ ض
بی کا، تا: قرن ۱۳ [د.ث. مجلس]

● اختیار عباد / کلام و اعتقادات / فارسی

extīyār-e 'ebād

آغاز: بسمله. وبه نستعین. سپاس بی پایان لطیفی را که بنای بندگی را بر تنگنای جبر و اضطرار نهاد
انجاء؛ و در آتش جهنم کباب خواهد شد عیشها خواهند کرد اینجا شراب آنجا کباب
[فهرستواره منزوی ۱۲۶/۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۸۱۲/۶
آغاز و انجاء؛ برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد تقی حسینی قزوینی، تا: ۱۲۳۳ق، جا: سپاهان مدرسه جده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکوی ضربی، ۲گ (۱۳۳-۱۳۴پ) [ف: ۱۰ - ۱۶۵۵]

← اختیار فصیح الکلام ← الفصیح

● الاختيار في شرح المختار = الاختيار لتعليل

المختار / فقه / عربی

al-ixtīyār fī s.-il-muxtār = al-ixtīyār li-ta'līl-il-muxtār

ابن بلدجی، عبدالله بن محمود، ۵۹۹ - ۶۸۳ قمری
ebn-e boldojī, 'abd-ol-lāh ebn-e mahmūd (1203 - 1285)

وابسته به: مختار الفتوی = المختار فی فروع الحنفیة؛ ابن بلدجی، عبدالله بن محمود (۵۹۹-۶۸۳)

[الذریعة: ۳۶۴/۱؛ كشف الظنون: ۷۷۸/۱؛ معجم الادباء: ۴۳۹/۵؛ معجم المؤلفین: ۲۵۹/۱۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۷۸۲/۳

آغاز: الحمد لله مستحق الحمد و لیه ما اتبع الوسی بولیه و الصلاة علی محمد نیه عدد حفص البری و نیه و السلام علی الطاهرین من آله ما تسلسل طرز القفر بآله و بعد فما بغی علی ان اختیار الکلام؛ انجاء؛ و لکن اذار ضبت عنی کرام عشرتی xx فلا راک غضباناً علی لیامها
خط: نسخ، بی کا، تا: ۲۴ ذیقعد ۷۸۵ق؛ مصحح، محشی، اشعاری فارسی و عربی و مطالب گوناگون در آغاز و انجاء آمده است؛ کاغذ: شرقی، ۲۰گ (۳۸-۱۹)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۸سم [ف: ۳۲ - ۴۶۵ -]

● اختیار الدعوات / دعا / فارسی

extīyār-od-da'avāt

تاریخ تألیف: شعبان ۷۸۲ق
در آداب دعا و پاره‌ای از دعاها و اذکار معتبر، انتخاب شده از کتاب دعای حکیم المله و الدین محمد بن علی التاموسی الحواری الفریومدی با افزودن آنچه لازم بود و انداختن آنچه لازم نبود، در دو قسم علمی و عملی و هر قسم دارای ده باب: قسم اول، در مباحث علمی: ۱. فی تعریفه و صیغته و أقسامه، ۲. مذهب من یرتک الدعاء و مذهب من یدعو، ۳. معنی الاجابة و أنواعها، ۴. فی زمانه، ۵. فی مکانه، ۶. آداب الداعی، ۷. شرائط الدعاء، ۸. فضیلة الدعاء و الذکر، ۹. فضیلة التسیح و التحمید و التهلیل و التکبیر، ۱۰. بیان الاسم الاعظم؛ قسم دوم در مباحث علمی: ۱. الادعية الموظفة علی ساعات الايام و اللیالی، ۲. وظائف الشهور، ۳. الادعية فی حالات تقع، ۴. الصلوات النافلة، ۵. دعوات مستجابة، ۶. الاحراز، ۷. التعاویذ، ۸. ادعية الانبياء، ۹. ادعية الائمة و الصلحاء، ۱۰. المتفرقات.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۸۲۷

آغاز: اللهم لك الحمد حمداً يليق بكتاب قدسك قطوبى لمن استطاع اليه سبيلاً ... أما بعد مدتی مدید بود؛ انجاء؛ و اجعل الی رحمتک مصیرنا و ما لنا یرحمتک یا أرحم الراحمین و صلی الله علی محمد و آله اجمعین.

خط: نسخ، کا: علی بن مطهر بن محمد حسینی، تا: ۲۰ شعبان ۷۹۱ق، جا: قصبه سلومند؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکوی، ۳۲۲گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۹×۱۳سم [ف: ۸ - ۳۳]

← اختیار الرجال ← اختیار معرفة الرجال

● اختیار شعر المتنبی / ادبیات / عربی

فرستگان: نسخه‌های خطی ایران (نخا)؛ جلد دوم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276239

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۲